

anser det fremdeles for ønskeligt, at Ministeriet eller, som det nu er foreslaaet, Skoledirektionerne faae Frihed til ved Skoleplanernes Stadsfæstelse at gaa ind paa saadanne Afgøisler fra det Almindelige. Udvalgets Flertal har imidlertid troet det rigtigt at opstille detaillerede Bestemmelser om, naar der skal undervises, og hvor meget der skal undervises. Jeg skal indrømme, at det kan udrettets meget Godt paa den Maade, og det ligger derfor ikke udenfor den Tankegang, Ministeren har haft ved at forelægge sit Forslag, men jeg henstiller det igjen til Overveelse, om det ikke vilde være rigtigt i et hvert Tilfælde ved en almindelig Bestemmelse, at tilføede Ret til at gjøre Undtagelser fra den Forskrift, som nu er optagen i Endringsforslaget. Jeg tiltræder altsaa for saa vidt tildels de Udtalelser, som ere fremkomne fra det ærede 7de Medlem for 2den Kreds (Schlegel). — Med Hensyn til § 5 og Forsørgelsen af Tallet 30 til 40, der jo betegne Maximum for det Antal Børn, der maa undervises i Klassen, skal jeg tillade mig at bemærke, at naar man begrænser Forskolens Tid fra det 6te eller 7de til det 9de Aar, maa der vistnok komme til at falde en stor Byrde paa Kommunerne, dersom man ikke tillige forhøier Antallet af Børn, der maa undervises i en Afdeling af Skolen, fra 30 til 40, men jeg vil tillade mig at minde om, at Lovforslaget 30 er valgt af Hensyn til, at Forskolen var beregnet paa Børn indtil det 10de Aar, hvorved jeg skal bemærke, at slige Aldersgrændser altid ere at forstaa saaledes, at ere Børnene modne til Opryktning, kan det ske, og ere de ikke modne til Opryktning i Kommunefskolerne — som det jo kaldes — ville de ikke blive oplyttede alligevel. Dersom man altsaa beregner Skolen til det 10de Aar, og man saa tenker sig det fulde Antal Børn, der kan være i Skolerne efter Loven af 8de Marts 1856 § 1, altsaa 100, saa vil man finde, at der omtrentlig vil komme 40 af disse 100 paa Forskolen og 60 paa den egentlige Skole eller Kommunefskolen, og saaledes er jeg kommen til Deling i 2 Klasser, hver paa 30; men jeg indrømmer, som sagt, at begrænser man Tiden til det niende Aar for Forskolen, saa bliver man nødt til, hvis man ikke vil kaste store Byrder over paa Kommunerne, at forøge Tallet fra 30 til 40. Forfaavidt man altsaa bliver staaende ved det 9de Aar, maa jeg indrømme Nødvendigheden af at forøge Tallet til 40. Endnu skal jeg tillade mig at bemærke, at naar det ærede Medlem for 2den Kreds har foreslaaet, at § 1. i Udvalgsflertallets Forslag Nr. 4 skulde udgaa, da stemmer det med min Tankegang i det Hele. Naar imidlertid et æret Medlem for 10de Kreds (Søfsen) har foreslaaet, at der skulde føies til, at fra den i § 1. betegnede Tid skulde Forpligtelsen til at opretholde Betalingsfskoler i Kjøbstæderne bortfalde, saa vil jeg have megen Betænkelighed ved at gaa ind paa dette Forslag,

naar der ikke sættes noget Andet i Stedet. Det ærede Medlem vil jo vistnok betage Forslaget en væsentlig Del af dets Betydning derved, at det kun er Forpligtelsen, der skal bortfalde, derimod er der Intet til Dimer for, at Kommunerne, naar de finde det tjenligt, alligevel vedligeholde Betalingsfskolerne. Men saa veed jeg ikke ret, hvad denne Bestemmelse skal til. Det ærede Medlem indrømmede jo selv — og det forholder sig saa — at der ikke er nogen ubetinget Forpligtelse til at oprette saadanne Skoler. Dersom man sørger for, at der kan gives en god og svarlig Undervisning paa anden Maade, vil der fra Ministeriets Side selvfølgelig ikke blive gjort den ringeste Indvending, derimod, og jeg vil minde om, at Lovforslagets § 11 sidste Stykke giver Anvisning paa, hvilken Vej der i saa Henseende kan følges, og at der kan opnaas Understøttelse af Sorø Akademis Midler, dersom man følger den. Jeg kan derfor ikke se, at der er nogen Nødvendighed for at gaa ind paa det ærede Medlems Forslag, og naar det ærede Medlem gjorde opmærksom paa, at der var en Uretfærdighed i den Tilstand, at man tog af Kommunens almindelige Stattebeløb for at understøtte enkelte Børn, som gik i Betalingsfskolerne, er det vel sandt, at man gjør dette, men det maa dog ved Siden deraf ikke glemmes, at de, der ikke bruge Borgerfskolerne eller Almuefskolerne, hvad man nu vil kalde dem, i Kjøbstæderne, ogsaa betale dertil, uagtet det er vittetligt, at deres Børn ikke benytte dem. Jeg vil fremdeles minde om, at, hvad der i Anordningen af 1814 for Kjøbstæderne — som det ærede Medlem tildels citerede — handles om, er et Tilskud af dem, der have Naad dertil og ønske en forbedret Undervisning til deres Børn, saaledes at det i Forbindelse med de Udgifter, som Børnene ellers vilde paabyrde Kommunerne, kan sætte Kommunen i Stand til at give en bedre Undervisning for dem, der ville betale. — Med Hensyn til § 8, motiverede det ærede Medlem for 10de Kreds jo meget udførligt Ønsket om at udstrække Skolegangen for øverste Klasse til omtrent samme Tid som for den nederste Klasse i Kommunefskolerne. Det ærede Medlem heroverfor (S. Pedersen) har allerede knyttet nogle Bemærkninger dertil; og jeg tror, at hvad han der bemærkede, kommer det ærede Medlem til at lade staa (Jes s. n: Nei!) Det vilde være mig meget hjært, om det var mig muligt at gaa den Vej, som det ærede Medlem ønskede, nemlig ganske at ophæve Muligheden af at fritage Børnene i ældste Klasse for Skolegangen, men jeg tvivler om, at det kan lade sig gjøre, og jeg vil, hvad Principet angaar, tillade mig at mene, at den Regel, det ærede Medlem opstillede om Børnenes Ret til at kræve en vis Undervisning, er uholdbar, uden at den ses i det rette Forhold til Forældrenes Evne til at give en saadan Undervisning, og det ærede Medlem, tror jeg tillige, vil selv kunne